

adaptacja, scenografia, reżyseria

Andrzej Ball

muzyka

Paweł Sikora

choreografia

Kazimierz Jacak

udział biorą

Małgorzata Kruba-Barej, Lidia Lisowicz,
Honorata Magdeczko-Capote,
Andrzej Ball, Jacek Maksimowicz,
Krzysztof Rogacewicz, Paweł Sikora,
Bogusław Siwko

RZEPIÓR - DUCH GÓR

"Niedostępność gór, niebezpieczeństwa związane z podróżowaniem po nich, zmienna i gwałtowna przyroda górską powodowały, że przez długi czas góry stanowiły dla człowieka... zjawisko tak irracjonalne, że tylko w sposób irracjonalny mógł je interpretować. I dlatego nie jest rzeczą przypadku, że tyloma różnymi bóstwami wyobrażenia ludzka zasiedliła wyżyny gór i szczyty, że bogom tych gór składano ofiary..." Taka też jest geneza Rzepióra /Liczyrzepy, Rübezahla, Řepočeta, Krakonoša/ mitycznego władcy Karkonoszy. Niewątpliwie był on pierwotnie postacią z demonologii ludowej - bogiem natury i władcą przyrody. W miarę upływu czasu jego postać wzbogacała się o nowe elementy - dla poszukiwaczy skarbów i górników był opiekunem ukrytych bogactw, dla zbieraczy ziół był przewodnikiem i patronem znajdującym magiczne zaklęcia, potrzebne przy wyrobie lekarstw. Wpływy chrześcijańskie spowodowały, że zaczęto utożsamiać Rzepióra z diabłem. Z drugiej zaś strony istniały podania, w których przedstawiano go jako dobrego ducha - pomagającego biednym, a bezwzględnie karzącego złych i chciwych. W literaturze pojawił się w połowie XVI wieku i od tej pory stał się bohaterem niezliczonej ilości dzieł literackich, naukowych, teatralnych, operowych i filmowych. Pozostałości pierwotnego kultu przetrwały jednak aż do XIX wieku - czeski badacz folkloru W.Krokus jeszcze w 1845 r. opisuje zwyczaj pielgrzymowania mieszkańców okolicznych wsi pod Śnieżkę, by złożyć w ofierze "Hrubykalowi" /Liczyrzepie/ czarne kury i koguty, co miało zapewnić błogosławieństwo i dostatek. Nie sposób omówić pokrótce wszystkich wariantów tematu Rzepióra w literaturze polskiej, niemieckiej i czeskiej. Już w 1662 roku lipski uczoney Johannes Praetorius zebrał i opracował 241 podań i opowiadań o Duchu Gór. Kolejni autorzy wprowadzali do historii Liczyrzepy wątki miłosne, społeczne, magiczne, przez co władca Karkonoszy stawał się postacią typowo baśniową i coraz bardziej popularną. Za najbardziej znane wśród literackich opracowań uważa się dzieło Carla Hauptmanna "Rübezahlbuch". Widowisko Państwowego Teatru Animacji opiera się na dwóch wątkach baśni o Rzepiórze - historii miłości Ducha Gór do Emmy, jej porwaniu, uwięzieniu w podziemnym państwie, ucieczce i rodzącej się wzajemności, gdy Władca Karkonoszy okazuje się dobrym duchem, pomocnym ludziom. Drugi wątek to historia biednego chłopca Wifa, któremu bogacz Kunc podstępnie odbiera ziemię i fałszywie oskarżając doprowadza na szubienicę. Dzięki interwencji Rzepióra, który swą mocą karze zło, ratuje i nagradza karkonoskim skarbem Wifa. Świadomie zrezygnowano z wątku, w którym Rzepiór "liczy rzepy" uznając, że wywodzi się z błędnej interpretacji etymologicznej. Jego reminiscencją są w spektaklu postacie Rzepich - stworzonych przez Rzepióra, towarzyszek uwięzionej Emmy, które jak rośliny więdną i starzeją się w bardzo krótkim czasie. Widowisko jak każde artystyczne opracowanie swobodnie korzysta z nagromadzonej tradycji i wiedzy, starając się przede wszystkim oddać piękno i niezwykłość władcy przyrody i skarbów, ducha Karkonoszy - Rzepióra.

PAŃSTWOWY TEATR ANIMACJI

ul. Wolności 159
58-500 Jelenia Góra
tel. 241-15, 264-28

Dyrektor naczelny i artystyczny
BOGDAN NAUKA

RZEPIÓR - DUCH GÓR

NA PODSTAWIE BAŚNI KARKONOSKICH

Adaptacja, scenografia, reżyseria - **ANDRZEJ BALL**

Muzyka - **PAWEŁ SIKORA**

obsada:

MAŁGORZATA KRUBA-BAREJ
JACEK MAKSIMOWICZ
MIROSŁAW MENDYK
JUSTYNA ROSSA

TERESA AKSINOWICZ
BOGDAN KUCZKOWSKI
JACEK BUCZYŃSKI
LIDIA LISOWICZ

SEZON 1994/95

światło - Janusz Chłopek
Marek Karykowski

dźwięk - Wojciech Ledwoń

Organizacja widowni tel. **241-15** - Elżbieta Łoźnikow, Małgorzata Nauka

Współproducent: REGIONALNE CENTRUM KULTURY W JELENIEJ GÓRZE

Spektakl sponsorowali:

URZĄD MIEJSKI W JELENIEJ GÓRZE - JELFA S.A. - KARR - POLISA S.A.

DNIAGODZ. SALA
..... WBILETY DO NABYCIA